

Stelling 13: De afschaffing van het lekenpraatje vergroot de afstand tussen de universiteit en de maatschappij.

Aldus, het lekenpraatje op papier!

Geertje had aan Leendert verteld dat ze zwanger was, maar dat hij het nog aan niemand anders mocht vertellen. Stel je het volgende gesprek voor:

Leendert: Zeg Judith, wist jij dat Geertje zwanger is?

Judith: Nee eigenlijk wist ik dat nog niet... maar nu weet ik het wel.

Leendert: Oh, eh... je hebt niks gehoord hè?

Dit is een wat onhandig gesprekje. Als Leendert op deze manier aan Judith zou hebben gevraagd of ze het wist, dan zou ze natuurlijk meteen weten dat Geertje zwanger was, maar dat was juist níet de bedoeling. Toch wil Leendert graag met Judith roddelen over die zwangerschap. Zou er nou een manier zijn om te bepalen of Judith het óók wist, zonder het geheim prijs te geven? Ook verdeckte manieren om het geheim prijs te geven, zoals naar Geertje wijzen, en een gebaar van een bolle buik maken, geven in feite (stukken van) het geheim prijs.

Roddelen is niet alleen een behoefte van mensen als Judith en Leendert, maar ook van grote organisaties.

- Als een opsporingsambtenaar van politie Wouter T. verdenkt van een overval, zal deze politieagent graag roddelen met andere politieagenten die ook Wouter T. onderzoeken. Misschien is Wouter T. ook wel heel ergens anders van verdacht.
- Wanneer er in het vliegtuig naar de VS een persoon zit die verdacht wordt van terrorisme, dan zouden de autoriteiten van de VS en de EU graag samenwerken om te voorkomen dat er daadwerkelijk een aanslag plaatsvindt.

Maar roddelen is meestal niet zonder risico:

- In het geval van Geertjes zwangerschap, zou het een genante situatie kunnen hebben opgeleverd als Judith nog niet wist dat ze zwanger was.

En wat betreft de andere voorbeelden:

- Misschien is er wel een corrupte politieambtenaar die Wouter T. waarschuwt.
- Is het nodig dat de VS de privacy van niet-verdachten schaadt om terroristen in het vliegtuig op te sporen?

In mijn onderzoek heb ik mij bezig gehouden met deze soorten van roddelen. Ik heb gezocht naar manieren waarop gevoelige of geheime gegevens kunnen worden uitgewisseld, waarbij geen, of vrijwel geen schending van de privacy plaatsvindt.

In dat onderzoek heb ik twee belangrijke dingen ontwikkeld.

Het *eerste* is een manier om databases te koppelen, waarbij juist *dóór* het koppelen, de gegevens beter geheim kunnen worden gehouden. Hierover gaat stelling 2 en hoofdstuk 7 van het proefschrift. De techniek die ik ontwikkeld heb heet de “information designator”.

Het *tweede* wat ik ontwikkeld heb is een hele serie protocollen om het wederzijds testen van geheimen, op een gegarandeerd veilige manier te kunnen doen. Over deze protocollen gaan stellingen 5 en 6, en hoofdstukken 9 en 10 van het proefschrift. Als deze protocollen gebruikt worden voor de uitwisseling van persoonsgegevens van vliegtuigpassagiers, wordt alleen de privacy geschonden van de terrorismeverdachten, en niet van brave burgers zoals u en ik. Hierover gaat mijn eerste stelling, en hoofdstuk 8 van het proefschrift.

Dit is een punt waar mijn proefschrift direct raakt aan problemen die er in de maatschappij zijn. Zo lijkt er bij het terrorismebestrijdingsdebat een kip-en-ei probleem te zijn:

We kunnen de naam van een passagier aan de VS geven, anders weten we niet of de VS deze persoon zoeken. Maar als iemand niet een door de VS gezochte persoon is, willen we de naam niet prijsgeven. Uit mijn onderzoek blijkt dat dit niet *echt* een kip-en-ei probleem is, omdat er namelijk een oplossing voor is – namelijk de bovengenoemde protocollen.

Tenslotte stel ik graag de retorische vraag: Kunnen niet heel veel andere problemen ook door dit soort protocollen kunnen worden opgelost?

Wouter Teepe

nb.: het is niet toegestaan foto's te maken tijdens de verdediging.